

Štátnicové otázky z okruhu tém Sociálne a edukačné poradenstvo

1. Modely a ciele ľudskej komunikácie (základné modely v teórii komunikácie, efektívnosť komunikácie, devalvačné a evalvačné prvky, bariéry v komunikácii)
2. Sociálne zručnosti v komunikácii (aktívne počúvanie, asertivita a empatia, prosociálne správanie a emócie v komunikácii, persuázia)
3. Komparácia obrazu človeka v kontexte dejín európskeho myslenia (jednotlivé kritéria – dejinnosť a čas, človek ako osoba, autenticita človeka)
4. Komparácia fenoménu výchovy v kontexte dejín európskeho myslenia a základné atribúty výchovy (kritéria – cieľ výchovy, garancia cieľa, forma učenia, priestor pre výchovu, vzťah človeka k svetu, vzťah k iným, vzťah k nepodmienenému bytiu)
5. Pragmaticko – behaviorálne teórie výchovy. Klasický pragmatizmus a behaviorizmus v pedagogike. Teória Johna Deweyho. Teória Ivana Petroviča Pavlova. Teória Burrhusa Frederica Skinnera.
6. Kognitívno – scientistické teórie výchovy. Teória I. S. Vygotského. Teória J. Piageta. Bloomova koncepcia „mastery learning“.
7. Humanisticko – personologické teórie výchovy. Personologické a psychoanalytické teórie vo výchove. Rogersova teória. Teória tvorivo-humanistickej výchovy (THV). Informačno-multimediálne teórie výchovy.
8. Kríza a stres (definícia, rozdelenie, urýchľovače, podmienky vyvolávajúce stres, priebeh stresovej reakcie)
9. Komunikačné situácie pri riešení krízy (podstata, druhy komunikačne náročných situácií, zdroje a prejavy vo vedomí pracovníka krízovej intervencie, komunikácia pri prvom kontakte)
10. Riešenie krízy (vrodené vyrovnávacie faktory, prirodzené mechanizmy chrániace pred fyzickou a psychickou bolesťou, adaptívne a vedomé stratégie, pomáhajúce zvládnuť krízu)
11. Chápanie človeka v renesančnej filozofii (Machiavelli, Tomas Morus, antropologický obrat vo filozofii)
12. Súčasný filozoficko-antropologické názory a tendencie (chápanie človeka v pragmatizme, existencializme, súčasnej kresťanskej filozofii a teológii)
13. Definujte v zmysle Zákonníka práce pojmy - zamestnávateľ a zamestnanec. Vznik a zánik pracovného pomeru.
14. Kolektívne vyjednávanie (odborové orgány, tripartita, Medzinárodná organizácia práce).
15. Sociológia výchovy (predmet, sociálne správanie jednotlivca, makro a mikrosociálne determinanty výchovy)
16. Proces socializácie v priebehu životných etáp jednotlivca a rodina ako kľúčová jednotka pri vývoji spoločnosti (cieľ, fázy socializácie, definícia a funkcie rodiny, životný cyklus rodiny)
17. Predmet sociálnej psychológie a jej postavenie v systéme spoločenských vied z hľadiska histórie a súčasnosti.
18. Pojmový aparát a metódy sociálnej psychológie a jej využitie v praxi sociálneho pracovníka.
19. Vymedzenie sociálnej pedagogiky ako formujúcej sa oblasti vedeckého poznávania. (úlohy, funkcie a metódy sociálnej pedagogiky. Sociálna a pedagogická komunikácia. Sociálna pedagogika ako terciárna výchovná inštitúcia).
20. Pedagogicko-psychologická charakteristika osobnosti sociálneho pedagóga. (kompetencie a profil sociálneho pedagóga. Sociálne roly sociálneho pedagóga).
21. Sociálne poradenstvo a vybrané poradenské systémy. (vymedzenie pojmu sociálne poradenstvo, charakter sociálneho poradenstva, poradenstvo v zdravotníctve, školstve, v sociálnom systéme)
22. Metódy sociálno-poradenskej intervencie (metóda rozhovoru, cieľ a podmienky metód, štruktúra kognitívno-behaviorálneho rozhovoru, vytváranie poradenského vzťahu)

23. Úrovne sociálneho poradenstva a kvalifikačné požiadavky pre výkon sociálneho poradenstva (základné sociálne poradenstvo, odborné sociálne poradenstvo)
24. Obsahové zameranie sociálneho poradenstva vo vybraných cieľových skupinách (sociálne poradenstvo pre rodinu, pre klientov so sociálno-ekonomickými problémami, pre ťažko zdravotne postihnutých, pre príslušníkov marginálnych skupín, pre nezamestnaných)
25. Vymedzenie pojmu multikulturalizmus, historický exkurz a dejiny multikulturalizmu. Súčasné prúdy multikulturalizmu a ich základné atribúty.
26. Predsudok, stereotyp, kultúrny konflikt, kultúrna identita. Kultúra a subkultúra. Globalizácia, menšiny na Slovensku.
27. Výchova v rodine. Typy rodinnej výchovy. Ciele výchovy v rodine. Negatívne tendencie v rodinnej výchove.
28. Úlohy rodinnej výchovy s ohľadom na vekové osobitosti detí. Výchova detí predškolského a školského veku v rodine. Rodinné väzby v rannom veku. Spolupráca rodiny a školy.
29. Média (definícia, rozdelenie, hot a cold médiá, výhody a slabé stránky, funkcie médií, synergický efekt, vplyv médií na detského a dospelého recipienta)
30. Proces výchovy vo voľnom čase. Ciele, úlohy, obsah, metódy, zásady a formy výchovy vo voľnom čase. Nové prístupy v pedagogike voľného času. Inštitúcie pre výchovu mimo vyučovania a vo voľnom čase.

Štátnicové otázky z okruhu tém Sociálne služby a sociálna starostlivosť

1. Základné pojmy psychológie a pedagogiky, významní predstavitelia v histórii a súčasnosti.
2. Súčinnosť biologickej a sociálnej determinácie psychiky a možnosti ich stimulácie v pedagogickej a sociálnej praxi.
3. Ústava SR (charakteristika, postavenie v právnom systéme SR, základný zákon moderného štátu, vznik a typy ústav, právna norma - definícia a zloženie)
4. Úprava vzťahov v rodinnom práve, zásady rodinného práva
5. Náhradná starostlivosť (definícia, náhradná osobná starostlivosť, pestúnska starostlivosť, ústavná starostlivosť)
6. Spoločnosť a spoločenstvo (typológia spoločnosti, sociálna štruktúra spoločnosti, sociálna mobilita, sociálna skupina)
7. Metódy a etapy sociálnej práce s jednotlivcom (prípadová sociálna práca, behaviorálna sociálna práca, realitná terapia)
8. Metódy a etapy sociálnej práce so skupinou (znaky sociálnej práce so skupinou, druhy sociálnych skupín, ciele a modely sociálnej práce so skupinou)
9. Metódy sociálnej práce s komunitou (charakteristické znaky komunity, strategické ciele pri práci s komunitou)
10. História sociálnej práce (SP ako neorganizovaná forma pomoci, SP ako organizovaná forma pomoci, SP v stredoveku, na začiatku novoveku, v dobe absolutizmu, v dobe industrializácie a v novoveku)
11. Osobnosť sociálneho pracovníka (vymedzenie pojmu, schopnosti a osobné vlastnosti sociálneho pracovníka, jednotlivé role sociálneho pracovníka, jeho činnosti a úlohy)
12. Klient sociálnej práce (vymedzenie pojmu, typológia klientov na základe aktivity, veku, správania sa a problémovej situácie klienta)
13. Etika sociálnej práce a etika sociálneho pracovníka (funkcie etického kódexu, typológia etických kódexov, etický kódex a jeho analýza)
14. Pojem etika a pojem morálka (definícia, vymedzenie, rozdelenie, transcendentálny pojem morálky)

15. Základné etické kategórie (charakteristika, rozdelenie)
16. Etický relativizmus, morálny absolutizmu a morálny pluralizmus
17. Umenie a kultúra (predmet filozofie kultúry, kultúrna tradícia, kultúrna identita, náboženstvo)
18. Postmoderná kultúra. Kultúra a masmédiá (populárna kultúra, tzv. kritická analýza kultúry, súčasná kultúra, súčasné procesy v kultúre)
19. Sociálne služby (pojmem, predmet, druhy, formy a rozsah poskytovania sociálnych služieb)
20. Organizácia a riadenie sociálnych služieb, obce, regióny a sociálne služby (verejní a neverejní poskytovatelia sociálnych služieb, registrácia poskytovateľov sociálnych služieb)
21. Financovanie a kvalita sociálnych služieb (platba za poskytovanie sociálnych služieb a zmluva o poskytovaní sociálnej služby, hodnotenie podmienok kvality poskytovanej sociálnej služby, dohľad a kontrola vo veciach sociálnych služieb)
22. Charakterizujete špeciálnu pedagogiku ako vedu (predmet, cieľ, členenie, základné pojmy, metódy a prístupy, zásady).
23. Psychopédia, etopédia, surdopédia (charakteristika jednotlivých odborov, postihnutia a narušenia, výchovno-vzdelávacia a rehabilitačná starostlivosť, možnosti edukačnej a sociálnej inklúzie).
24. Somatopédia, tyflopédia, logopédia (charakteristika jednotlivých odborov, postihnutia a narušenia, výchovno-vzdelávacia a rehabilitačná starostlivosť, možnosti edukačnej a sociálnej inklúzie).
25. Spoločensky zodpovedné podnikanie. (Definícia a história. Globalizácia a spoločenská zodpovednosť v podnikaní. Spoločensky zodpovedné podnikanie v Čechách a na Slovensku).
26. Ľudské práva a podniková sociálna zodpovednosť. (Formovanie sociálnej ekonomiky a jej teoreticko-metodologické vymedzenie. Sociálne podnikanie ako osobitný typ podnikania).
27. Spoločenská zodpovednosť firmy. (Oblasti v koncepte spoločenskej zodpovednosti firmy. Interná a externá dimenzia spoločenskej zodpovednosti firmy.)
28. Definujte pojem a predmet práva sociálneho zabezpečenia. Popíšte základné princípy a zásady práva sociálneho zabezpečenia. Stručne charakterizujte funkcie práva sociálneho zabezpečenia.
29. Rodičovský príspevok (účel, oprávnené subjekty, podmienky nároku a výška rodičovského príspevku). Prídavok na dieťa a príplatok k prídavku na dieťa (účel, okruh oprávnených subjektov, nezaopatrenosť dieťaťa, sústavná príprava dieťaťa na budúce povolanie, podmienky nároku na prídavok na dieťa).
30. Príspevky na podporu náhradnej starostlivosti o dieťa (účel, vymedzenie pojmov "náhradná starostlivosť" a "náhradný rodič" a druhy príspevkov).

V Prešove, 3.01.2012

prof. PhDr. Vojtech Slomski, PhD.

Doc. PaedDr. Marek Storoška, PhD.